

KHÁI QUÁT CHUNG VỀ QUYỀN SỞ HỮU TRÍ TUỆ

*Khoa Nghiệp vụ
Trường hải quan Việt Nam*

NỘI DUNG CHÍNH

Khái niệm về quyền SHTT

Căn cứ xác lập quyền SHTT

Nguyên tắc bảo hộ quyền SHTT

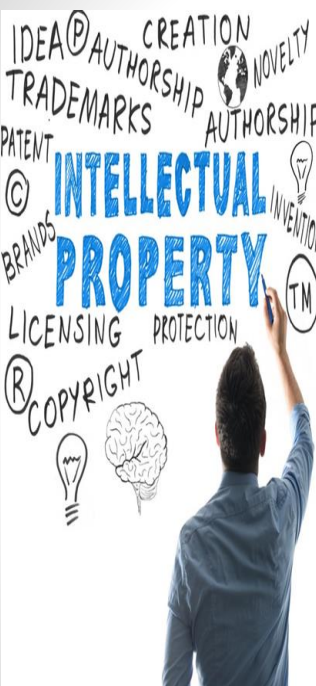
Các đối tượng quyền SHTT

Sự cần thiết phải bảo hộ quyền SHTT

Các biện pháp bảo vệ quyền SHTT

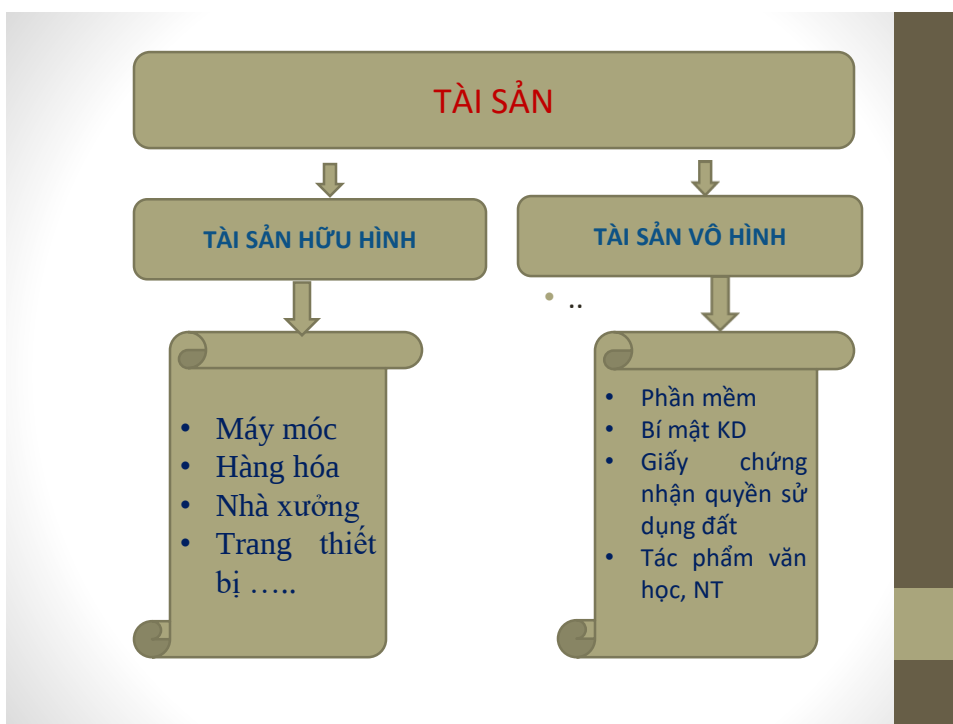

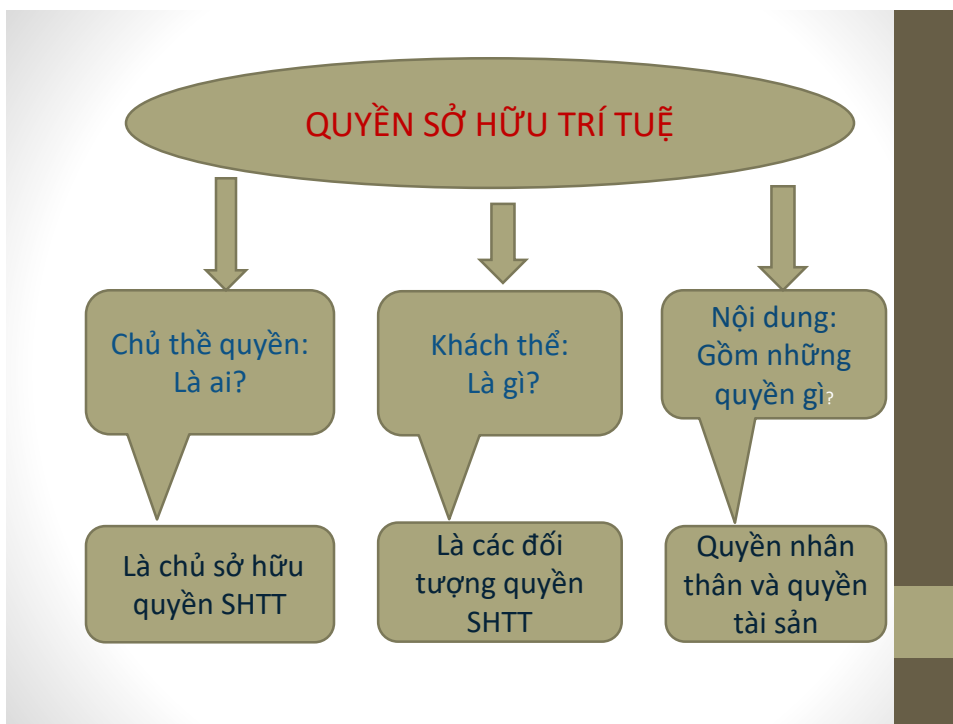
1. Khái niệm chung:

Quyền sở hữu trí tuệ là gì?

Quyền SHTT là tập hợp các quyền đối với tài sản vô hình là thành quả lao động sáng tạo hay uy tín kinh doanh của các chủ thể, được pháp luật quy định bảo hộ.

- ❖ Tài sản vô hình;
- ❖ Thành quả lao động sáng tạo.
- ❖ Pháp luật quy định bảo hộ.
- ❖ Tính độc quyền

Khái niệm Quyền SHTT theo WIPO

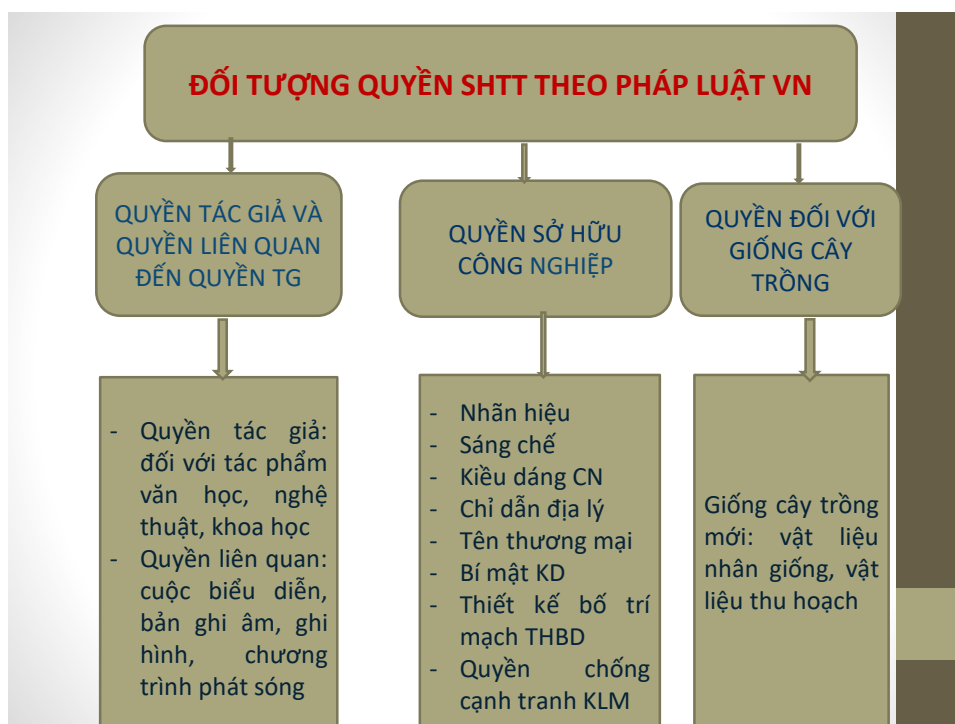
Điều 2 (8) của Công ước thành lập Tổ chức Sở hữu trí tuệ thế giới (WIPO) ký ngày 14-7-1967 quy định:

"Sở hữu trí tuệ bao gồm các quyền liên quan đến các tác phẩm văn học, nghệ thuật và khoa học; các cuộc biểu diễn của nghệ sĩ biểu diễn, các bản ghi âm và các chương trình phát sóng; các sáng chế trong tất cả các lĩnh vực sáng tạo của con người; các khám phá khoa học; các kiểu dáng công nghiệp; các nhãn hiệu hàng hóa, nhãn hiệu dịch vụ và các tên thương mại; bảo hộ chống lại sự cạnh tranh không lành mạnh; và tất cả các quyền khác nảy sinh từ kết quả của hoạt động trí tuệ thuộc các lĩnh vực văn học, nghệ thuật, khoa học và công nghiệp".

Khái niệm Quyền SHTT theo pháp luật Việt Nam

Theo K1 Đ4 Luật Sở hữu trí tuệ Việt Nam: **Quyền SHTT là quyền của tổ chức, cá nhân đối với tài sản trí tuệ bao gồm:**

- Quyền tác giả
- Quyền liên quan đến quyền tác giả
- Quyền sở hữu công nghiệp.
- Quyền đối với giống cây trồng.

2. Căn cứ xác lập quyền SHTT

Xác lập tự động

1. Quyền tác giả và quyền liên quan đến quyền tác giả
2. Quyền đối với tên thương mại
3. Quyền đối với bí mật KD
4. Quyền chống cạnh tranh không lành mạnh
5. Quyền đối với nhãn hiệu nổi tiếng

Xác lập trên cơ sở đăng ký

1. Nhãn hiệu
2. Sáng chế
3. Kiểu dáng công cộng
4. Chỉ dẫn địa lý
5. Bố trí mạch tích hợp bán dẫn
6. Giống cây trồng

3. Nguyên tắc bảo hộ quyền SHTT

- Quyền SHTT được bảo hộ **trong một thời hạn nhất định**
- Quyền SHTT được bảo hộ **trong phạm vi lãnh thổ nhất định**
- Quyền SHTT được **bảo hộ có chọn lọc**: Nhà nước đặt ra các tiêu chuẩn bảo hộ, chứ không phải tất cả sp trí tuệ đều được bảo hộ

4. Các đối tượng quyền

4.1. Quyền tác giả

❖ **Đối tượng bảo hộ:** quyền tác giả đối với tác phẩm văn học, nghệ thuật, khoa học (bao gồm cả chương trình máy tính và bộ sưu tập dữ liệu).

❖ **Căn cứ xác lập quyền:** tự động

❖ **Nội dung quyền:**

- Độc quyền làm bản sao, biểu diễn TP trước công chúng, truyền đạt TP đến công chúng bằng các PTTT, làm tác phẩm phái sinh, phân phối và nhập khẩu bản sao tác phẩm (quyền cho thuê đối với tác phẩm điện ảnh, chương trình máy tính);

- *Có một số ngoại lệ giới hạn:* sử dụng dụng các tác phẩm đã công bố không phải xin phép, không phải trả tiền nhuận bút, thù lao (Đ 25 Luật SHTT)

Tình huống 1

❖ Anh A sáng tác một bài thơ và đã chép bài thơ ra giấy, nhưng vô tình anh B phát hiện ra bài thơ và đã sao chép và đề tên của mình là tác giả của bài thơ và gửi bài thơ đăng báo lấy tiền nhuận bút.

❖ Một ngày tình cờ, anh A phát hiện ra bài thơ của mình đã bị B đánh cắp và đứng tên tác giả. A có thể yêu cầu B trả lại quyền tác giả cho mình và yêu cầu Tòa soạn trả lại tiền nhuận bút cho mình hay không?

Tình huống 2:

- ❖ Ông A là một họa sĩ nổi tiếng, sau một thời gian miệt mài lao động sáng tạo, ông đã hoàn thành một bức tranh được đánh giá cao và được những người trong giới thừa nhận. Do gặp khó khăn về kinh tế nên ông A buộc phải bán bức tranh cho ông B với giá 50 triệu đồng.
- ❖ Sau khi mua bức tranh từ ông A ông B cho rằng mình đã trả tiền cho bức tranh nên có toàn quyền đối với bức tranh. Vì vậy ông B đã đặt lại tên cho bức tranh và thay tên tác giả bằng tên của mình. Thậm chí ông B còn thêm bớt một số chi tiết trong bức tranh nữa. Trong trường hợp này những hành vi của B có bị coi là vi phạm pháp luật SHTT hay không?

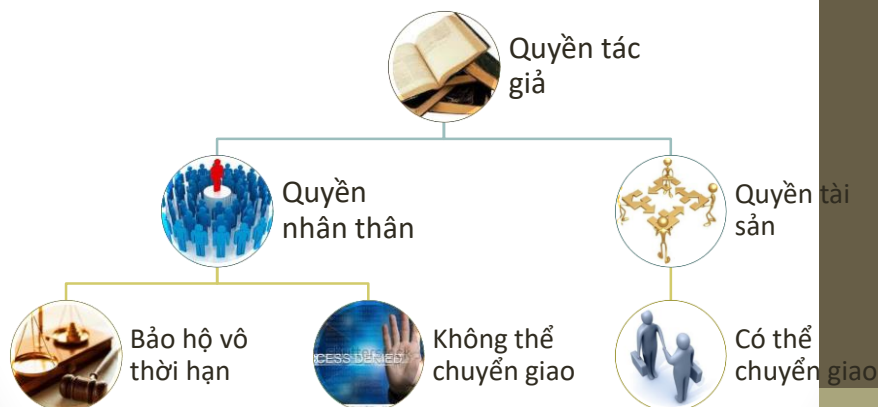

Tình huống 3

- Công ty X đã lấy hình ảnh trong bộ phim “Thương nhớ ở ai” in lên ấn phẩm quảng cáo sản phẩm của mình. Chủ sở hữu bộ phim yêu cầu công ty ngừng việc sử dụng hình ảnh này vì xâm phạm quyền tác giả.
- Công ty X cho rằng hình ảnh trong truyện không được bảo hộ dưới dạng nhãn hiệu nên công ty có quyền in lên sản phẩm. Lập luận của công ty X có đúng không ?

Nội dung quyền tác giả

Thời hạn bảo hộ quyền tác giả

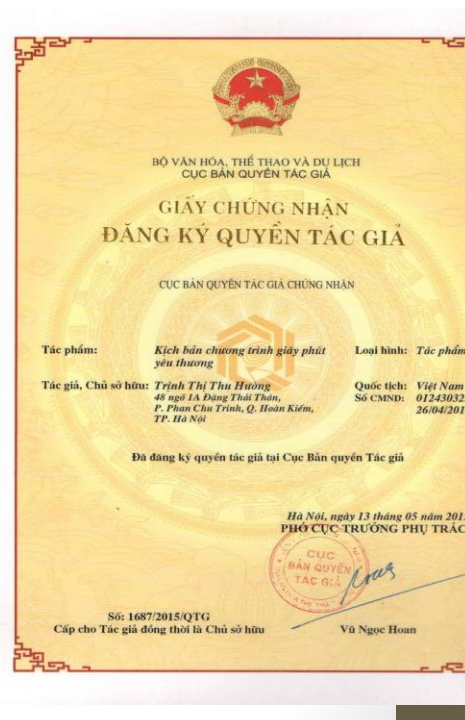
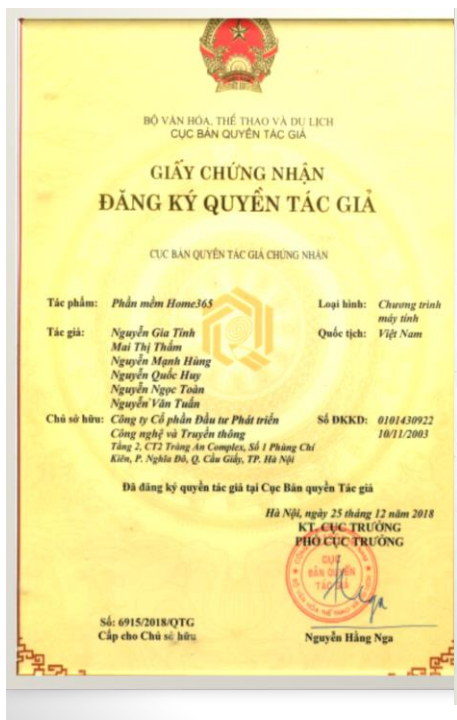
Tác phẩm điện ảnh, nhiếp ảnh, mỹ thuật ứng dụng, tác phẩm khuyết danh có **thời hạn bảo hộ là 75 năm**, kể từ khi tác phẩm **được công bố lần đầu tiên**; đối với tác phẩm điện ảnh, nhiếp ảnh, mỹ thuật ứng dụng chưa được công bố trong thời hạn hai mươi lăm năm, kể từ khi tác phẩm được định hình thì thời hạn bảo hộ là một trăm năm, kể từ khi tác phẩm được định hình;

Tác phẩm không thuộc loại hình trên có thời hạn bảo hộ là suốt cuộc đời tác giả và 50 năm tiếp theo năm tác giả chết; trường hợp tác phẩm có đồng tác giả thì thời hạn bảo hộ chấm dứt vào năm thứ 50 sau năm đồng tác giả cuối cùng chết;

Quyền nhân thân của tác giả được bảo hộ vô thời hạn

4.2. Quyền liên quan đến quyền TG

- ❖ **Đối tượng:** Quyền đối với cuộc biểu diễn, ghi âm, ghi hình, chương trình phát sóng, tín hiệu vệ tinh mang chương trình đã được mã hóa.
- ❖ **Căn cứ xác lập quyền:** Tự động
- ❖ **Thời hạn bảo hộ:** 50 năm tính từ năm tiếp theo tác phẩm được định hình (cuộc biểu diễn) hoặc Tp được công bố (ghi âm, ghi hình)
- ❖ **Nội dung quyền:** Độc quyền ghi chương trình biểu diễn, phát sóng; làm bản sao; truyền thông tới công chúng; pp và Nk bản sao

4.3. Quyền SHCN

- Đối tượng quyền SHCN gắn liền với hoạt động sản xuất, KD.
- Bảo hộ sự sáng tạo và uy tín kinh doanh
- Quyền SHCN được bảo hộ thông qua thủ tục đăng ký
- Quyền SHCN được bảo hộ theo thời hạn của văn bằng bảo hộ.

Nhãn hiệu

- ☐ **Khái niệm:** Là **dấu hiệu** hoặc sự kết hợp của các dấu hiệu có **khả năng phân biệt** hàng hoá, dịch vụ của chủ sở hữu nhãn hiệu với hàng hoá, dịch vụ của chủ thể khác.
- ☐ **Có 03 loại nhãn hiệu:** Nhãn hiệu hình, Nhãn hiệu chữ; Nhãn hiệu kết hợp từ ngữ và hình ảnh
- ☐ **Căn cứ xác lập quyền:** Đăng ký tại Cục SHTT
- ☐ **Nội dung quyền:** Độc quyền sử dụng nhãn hiệu (gắn NH; bán, chào bán, quảng cáo để bán, tang trữ để bán, nhập khẩu sản phẩm mang nhãn hiệu)
- ☐ **Thời hạn bảo hộ:** 10 năm kể từ ngày nộp đơn, có thể gia hạn và không hạn chế số lần

Chức năng phân biệt của nhãn hiệu

Được tạo thành từ một hoặc một số yếu tố ***để nhận biết, để ghi nhớ*** hoặc từ nhiều yếu tố kết hợp thành một tổng thể dễ nhận biết, để ghi nhớ;

Không trùng hay "***tương tự tới mức gây nhầm lẫn***" với (i) một nhãn hiệu đã đăng ký hay nộp đơn đăng ký bảo hộ.

ĐOÀN KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ
CỤC SỞ HỮU TRÍ TUỆ

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

**GIẤY CHỨNG NHẬN
ĐĂNG KÝ NHÃN HIỆU**
Số: 236055

Chủ Giấy chứng nhận: CÔNG TY CỔ PHẦN THIẾT BỊ KỸ THUẬT VÀ ĐỒ CHƠI AN TOÀN (ANTONA)
VIỆT NAM (VN)
Xã Sơn 8, xã Cổ Nhuế, huyện Từ Liêm, thành phố Hà Nội
Số đơn: 4-2013-16334
Ngày nộp đơn: 24/07/2013
Cấp theo Quyết định số: 71166/QĐ-SHTT, ngày: 26/11/2014
Có hiệu lực từ ngày cấp đến hết 10 năm tính từ ngày nộp đơn (có thể gia hạn).

KT. CỤC TRƯỞNG
PHÓ CỤC TRƯỞNG
Trần Hữu Nam

VN-40236055

GIẤY CHỨNG NHẬN ĐĂNG KÝ NHÃN HIỆU SỐ: 236055
Mẫu nhãn hiệu:

Màu sắc nhãn hiệu: Xanh, đỏ, vàng, trắng.
Loại nhãn hiệu: Thông thường
Nội dung khác: Nhãn hiệu được bảo hộ tổng thể.

Danh mục sản phẩm/ dịch vụ mang nhãn:
Nhóm 28: Trò chơi và đồ chơi cụ thể là: đồ chơi giáo dục, đồ chơi an toàn làm bằng gỗ và nhựa dành cho trẻ em.

Một số nhãn hiệu của VN bị mất ở nước ngoài

- Năm 2000, đánh dấu một sự kiện có lẽ ông chủ của Trung Nguyên – Đặng Lê Nguyên Vũ không thể nào quên được; đó là phải mua lại chính nhãn hiệu của mình trên thị trường Mỹ. Vì chưa tiến hành **đăng ký bảo vệ nhãn hiệu**, công ty Rice Field của Mỹ đã đăng kí bảo hộ thương hiệu cà phê Trung Nguyên tại Mỹ và WIPO. Để dàn xếp ổn thỏa vụ việc này, Trung Nguyên đã phải bỏ ra hàng trăm nghìn USD và 2 năm ròng rã để lấy lại thương hiệu của mình!

Thuốc lá Vinataba

- Năm 2002, thương hiệu Vinataba – thương hiệu thuốc lá hàng đầu của Việt Nam đã bị P.T. Putra Stabat Industri (một công ty của Indonesia) chiếm đoạt đăng ký tại Trung Quốc, Nhật Bản, Hàn Quốc và 9 nước Asean. Tổng công ty thuốc lá Việt Nam đã phải chi đến 1 tỷ đồng cho việc bảo vệ thương hiệu ở nước ngoài.

Cafe Buôn Ma Thuật

Result list of similarity search			
Search Content: Classification No. is 30 Search content is buon ma thuot*, Search method is Search type including letters to examine possible identical letters/Changing letters/Changing order/Identical/Partially identical/20% similar			
Registration No./Application No.	71617857	Classification No.	30 Application Date 2009-08-08
Trademark Image			
List of Goods/Services	咖啡;咖啡粉;咖啡片;可可糖;巧克力糖;巧克力;咖啡饮料;咖啡糖;茶;茶饮料;果汁;果汁饮料;		
Name of Registrant (Chinese)	广西美蜀咖啡有限公司	Name of Registrant (English)	
Effective Period of Exclusive Right	11/14/2010 - 11/13/2020		Year
This is for reference only without any legal effect and shall be used after verification.			
Registration No./Application No.	7970030	Classification No.	30 Application Date 2010-01-04
Trademark Image			
List of Goods/Services	咖啡;咖啡粉;咖啡片;咖啡糖;巧克力糖;巧克力;咖啡饮料;咖啡糖;茶;茶饮料;果汁;果汁饮料;		
Name of Registrant (Chinese)	广西美蜀咖啡有限公司	Name of Registrant (English)	
Effective Period of Exclusive Right	06/14/2011 - 06/13/2021		Year

- Vào tháng 6/2011 Luật sư Lê Quang Vinh - Cty CP Sở hữu trí tuệ Bross và Cộng sự, trụ sở tại Hà Nội, phát hiện nhãn hiệu cà phê Buôn Ma Thuột đã bị doanh nghiệp nước ngoài chiếm dụng tại Pháp và Trung Quốc. Cty Guangzhou Buon Ma Thuot Coffee Co.,Ltd có văn phòng đặt tại Quảng Châu (Quảng Đông, Trung Quốc), đăng ký độc quyền nhãn hiệu thời hạn 10 năm, bắt đầu từ 2010 và 2011 cho một số loại sản phẩm trên toàn lãnh thổ Trung Quốc

Petro Vietnam

Tháng 4/2002, một công ty của Mỹ là Nguyen Lai Corporation đã nộp đơn tại USPTO đăng ký NH PetroVietnam & hình ngọn lửa – thương hiệu quen thuộc và rất nổi tiếng của ngành công nghiệp dầu khí của Việt Nam

Mục đích của việc bảo hộ nhãn hiệu

Người tiêu dùng: không bị nhầm lẫn giữa hàng thật và hàng giả

Chủ sở hữu nhãn hiệu: bảo vệ uy tín sản phẩm;

Các nhà sản xuất khác: được cạnh tranh bình đẳng;

Nhà nước: bảo đảm một hệ thống pháp luật công bằng và hiệu quả.

Sáng chế

❖ **Khái niệm:** Sáng chế là một giải pháp kỹ thuật dưới dạng sản phẩm hoặc quy trình nhằm giải quyết một vấn đề xác định bằng việc ứng dụng các quy luật tự nhiên.

❖ **Điều kiện bảo hộ:**

- Có tính mới
- Có tính sáng tạo
- Có khả năng áp dụng trong công nghiệp.

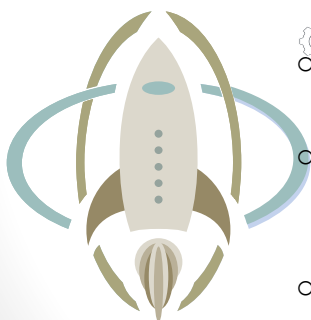
❖ **Căn cứ xác lập:** Bằng độc quyền sáng chế hoặc Bằng độc quyền giải pháp hữu ích do Cục SHTT cấp

Sáng chế

- **Nội dung quyền:** Độc quyền sản xuất, sử dụng, chào bán và nhập khẩu các sản phẩm được bảo hộ hoặc sản xuất theo quy trình được bảo hộ
- **Thời hạn bảo hộ:** 20 năm

Kiểu dáng công nghiệp

- **Khái niệm:** KDCN là hình dáng bên ngoài của sản phẩm được thể hiện bằng hình khối, đường nét, màu sắc hoặc kết hợp các yếu tố này.
- **Căn cứ xác lập:** Bằng độc quyền KDCN do Cục SHTT cấp
- **Thời hạn bảo hộ:** 05 năm kể từ ngày nộp đơn và gia hạn không quá 02 lần, mỗi lần không quá 05 năm.
- **Nội dung bảo hộ:** độc quyền sản xuất, chào bán, bán và nhập khẩu sản phẩm mang kiểu dáng CN được bảo hộ

Đặc điểm Kiểu dáng công nghiệp

Có tính sáng tạo

Có khả năng áp dụng công nghiệp

Có tính mới

Chỉ dẫn địa lý

❖ **Khái niệm:** Chỉ dẫn địa lý là dấu hiệu để phân biệt sản phẩm có nguồn gốc từ khu vực, địa phương, vùng lãnh thổ hay quốc gia cụ thể.

❖ **Đặc điểm:**

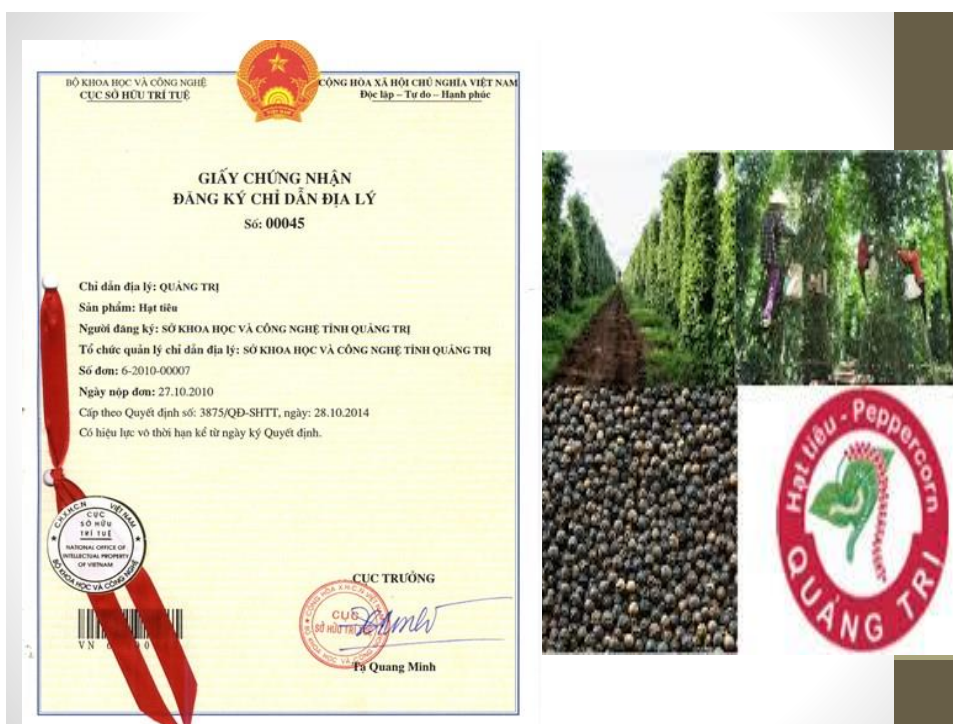
- Sản phẩm phải có nguồn gốc từ khu vực chỉ dẫn địa lý
- Sản phẩm phải mang đặc trưng của vùng miền đó.

❖ **Căn cứ xác lập quyền:** Giấy chứng đăng ký chỉ dẫn địa lý do Cục SHTT cấp.

❖ **Nội dung quyền:** Độc quyền sử dụng chỉ dẫn địa lý trong kinh doanh

❖ **Thời hạn bảo hộ:** vô thời hạn kể từ ngày cấp

Ví dụ về chỉ dẫn địa lý

Tên thương mại

- **Khái niệm:** Tên thương mại là tên gọi của tổ chức, cá nhân dùng trong hoạt động kinh doanh để phân biệt chủ thể KD mang tên gọi đó với chủ thể KD khác trong cùng lĩnh vực KD.
- **Căn cứ xác lập quyền:** Tự động (không cần phải đăng ký)
- **Nội dung quyền:** Độc quyền sử dụng tên thương mại để xưng danh trong các hoạt động kinh doanh, thể hiện tên thương mại trong các giấy tờ giao dịch, sản phẩm, hàng hóa, bao bì và phương tiện cung cấp dịch vụ, quảng cáo nhằm mục đích thương mại
- **Thời hạn bảo hộ:** Vô thời hạn

Đặc điểm Tên thương mại

- **Thành phần mô tả:**
Thông tin về hình thức pháp lý, lĩnh vực kinh doanh, xuất xứ địa lý...liên quan đến chủ thể KD.
- **Thành phần phân biệt:**
Dấu hiệu phân biệt chủ thể KD thường gắn với nhãn hiệu hàng hóa.
- **Không được trùng hoặc tương tự**
Có thể gây nhầm lẫn với tên thương mại, nhãn hiệu hoặc chỉ dẫn địa lý đã được bảo hộ trước ngày tên TM được sử dụng.

Quyền đối với bí mật kinh doanh

- **Đối tượng bảo hộ:** Các thông tin không phải là hiểu biết thông thường và không dễ dàng có được, chưa bị bộc lộ, có giá trị thương mại và được giữ bí mật bằng các biện pháp thích hợp;
- **Căn cứ xác lập quyền:** tự động (không cần đăng ký);
- **Thời hạn bảo hộ:** vô thời hạn (khi BMKD vẫn còn đáp ứng các điều kiện bảo hộ)
- **Nội dung quyền:** quyền ngăn cấm người khác tiếp cận, bộc lộ và sử dụng bí mật kinh doanh khi chưa được phép

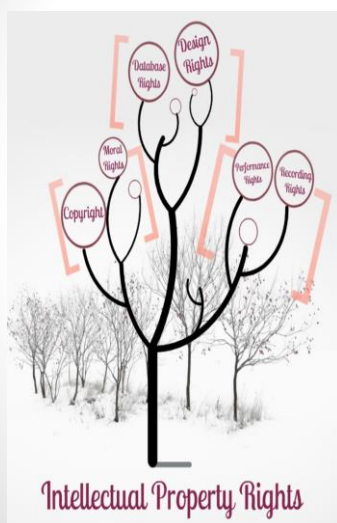
Quyền chống cạnh tranh không lành mạnh

- ❖ **Nội dung:** Sử dụng các chỉ dẫn thương mại gây nhầm lẫn
- Nhãn hiệu, tên thương mại, biểu tượng kinh doanh, khẩu hiệu kinh doanh, chỉ dẫn địa lý, bao bì của hàng hóa, nhãn hàng hóa, biểu tượng kinh doanh

Quyền đối với bố trí mạch tích hợp bán dẫn

- **Đối tượng bảo hộ:** thiết kế bố trí có tính nguyên gốc và tính mới về thương mại.
- **Căn cứ xác lập quyền:** đăng ký (tại Cục Sở hữu trí tuệ)
- **Thời hạn bảo hộ:** 10 năm tính từ ngày nộp đơn đăng ký hoặc từ ngày khai thác thương mại lần đầu tiên hoặc 15 năm tính từ ngày tạo ra thiết kế bố trí
- **Nội dung quyền:** độc quyền bán, nhập khẩu và phân phối nhằm mục đích thương mại thiết kế bố trí được bảo hộ, mạch tích hợp được sản xuất theo thiết kế bố trí được bảo hộ và các sản phẩm mang mạch tích hợp được sản xuất theo thiết kế bố trí.

4.4. Quyền đối với giống cây trồng

Khái niệm: Quyền đối với giống cây trồng là quyền đối với giống cây trồng mới do mình chọn tạo hoặc phát hiện và phát triển .

Nội dung quyền: Độc quyền sản xuất, chế biến giống, vật liệu nhân giống; bán, chào bán, xuất nhập khẩu, dự trữ để bán giống, vật liệu giống.

Căn cứ xác lập: Bằng bảo hộ giống cây trồng do Bộ Nông nghiệp và phát triển nông thôn cấp.

Thời hạn bảo hộ: 25 năm đối thân gỗ và cây nho; 20 năm đối với cây khác

5. Sự cần thiết phải bảo hộ quyền SHTT

Các công ước quốc tế VN tham gia

- Công ước Paris về bảo hộ QSHCN.
- Công ước Stockholm về thành lập WIPO.
- Thỏa ước Madrid về đăng ký nhãn hiệu HH.
- Hiệp ước PCT về sáng chế
- Công ước Bern về Tp văn học và N.thuật.
- Công ước Geneva về bản ghi âm
- Hiệp định Trips.
- Hiệp định Thương mại Việt Nam – Hoa Kỳ.

Một số sáng chế nổi tiếng của người Việt

- **Máy ATM**, một thiết bị rút tiền được sử dụng rộng rãi trên toàn thế giới là phát minh của ông Đỗ Đức Cường, một người Việt đang làm việc tại ngân hàng Citibank - Mỹ. Phát minh của ông là bước tiến lớn trong lĩnh vực ngân hàng.
- Ngoài máy ATM, ông còn là tác giả của hơn 50 phát minh, sáng chế khác. Năm 2003, ông trở về Việt Nam và làm cố vấn cao cấp cho ngân hàng Đông Á.

Xe lăn điều khiển bằng ý nghĩ

GS.TS.Hùng Nguyễn cùng các cộng sự của mình tại Đại học Sydney ở Úc đã phát minh ra xe lăn điều khiển bằng ý nghĩ. Đây là một phát minh mang tính đột phá và được xếp hạng ba trong danh sách 100 phát minh hàng đầu của Úc năm 2011.

Chiếc xe lăn thông minh này có thể tránh các chướng ngại vật khi di chuyển nhờ camera được cài trên xe. Chỉ bằng những hành động đơn giản như lắc đầu, ánh mắt, suy nghĩ chiếc xe sẽ di chuyển theo mệnh lệnh của bạn.

Thiết bị dập lửa bằng sóng âm thanh

- Trần Việt, một sinh viên người Việt và bạn học của mình là Seth Robertson đã chế tạo ra một thiết bị đặc biệt có thể dập tắt những ngọn lửa nhỏ bằng âm thanh. Thiết bị này ngăn oxy tiếp xúc với nhiên liệu cháy bằng cách sử dụng một loa siêu trầm để phát ra âm thanh có tần số thấp, trong khoảng 30-60 hertz.

Máy bay trực thăng

- Ông Trần Quốc Hải, một "kỹ sư hai lúa" tại Suối Dậy, Tân Châu, Tây Ninh đã chế tạo ra được máy bay trực thăng có giá thành rất rẻ. Thậm chí, những máy bay của ông còn được "xuất khẩu" ra nước ngoài, một chiếc được bán cho Viện Bảo tàng New York (Mỹ) và chiếc thứ hai được bán cho Viện bảo tàng Nghệ thuật Đương đại Busan (Hàn Quốc).

Tàu ngầm mini

- Ông Nguyễn Quốc Hòa, Giám đốc Công ty cơ khí Quốc hòa, TP Thái Bình đã chế tạo thành công một chiếc tàu ngầm mini được đặt tên là Trường Sa.
- Tàu ngầm mini Trường Sa có chiều dài 8,8m, cao 3m, chiều rộng nơi phình to nhất là 2,8m. Tàu có lượng choán nước 12 tấn khi lặn và 9,2 tấn khi nổi với bán kính hoạt động 800km. Tàu có thể hoạt động 15 ngày trên biển, thời gian lặn là 15h, tốc độ trung bình khoảng 40 km/h và có thể lặn sâu tới 50m.

6. Bảo vệ quyền SHTT

❖ **Khái niệm:** Bảo vệ quyền SHTT là hoạt động do các cơ quan thực thi pháp luật và chủ thể quyền sử dụng các biện pháp do pháp luật quy định và các biện pháp khác để bảo vệ quyền đối với các đối tượng SHTT, chống lại mọi sự xâm phạm, kịp thời phát hiện, ngăn chặn và xử lý hành vi xâm phạm quyền.

❖ **Đặc điểm:**

- Do cơ quan thực thi pháp luật và chủ thể quyền thực hiện
- Thực hiện trong phạm vi quốc gia nơi đối tượng quyền được bảo hộ và trong thời gian bảo hộ.
- Đối tượng là sản phẩm hàng hóa chứa các đối tượng quyền SHTT đang được bảo hộ.
- Mục đích của việc bảo vệ quyền SHTT là bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của chủ thể quyền và bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng.

Hành vi xâm phạm quyền SHTT

- Hành vi bị xem xét bị coi là hành vi xâm phạm quyền sở hữu trí tuệ quy định tại các Điều 28, 35, 126, 127, 129 và 188 của Luật Sở hữu trí tuệ, khi có đủ các căn cứ sau đây:
 - 1) Đối tượng bị xem xét thuộc phạm vi các đối tượng đang được bảo hộ quyền sở hữu trí tuệ.
 - 2) Có yếu tố xâm phạm trong đối tượng bị xem xét.
 - 3) Người thực hiện hành vi không phải là chủ thể quyền SHTT
 - 4) Hành vi bị xem xét xảy ra tại Việt Nam.

Các biện pháp bảo vệ quyền SHTT

❖ Quyền Tự bảo vệ:

- Chủ thể quyền áp dụng các biện pháp công nghệ nhằm ngăn ngừa hành vi xâm phạm quyền SHTT
- Yêu cầu tổ chức, cá nhân có hành vi xâm phạm chấm dứt hành vi xâm phạm, xin lỗi, cải chính công khai, bồi thường thiệt hại
- Yêu cầu cơ quan nhà nước có thẩm quyền xử lý hành vi xâm phạm
- Khởi kiện ra tòa án để bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của mình

Các biện pháp bảo vệ SHTT

Biện pháp HC

Thanh tra, Quản lý thị trường, Hải quan, công an, UBND các cấp có thẩm quyền xử lý hành chính đối với hành vi xâm phạm SHTT

Biện pháp HS

Trong trường hợp hành vi xâm phạm quyền SHTT gây nguy hiểm cho xã hội, có yếu tố cấu thành tội phạm theo quy định của Luật Hình sự.

Biện pháp DS

Tổ chức, cá nhân bị thiệt hại do hành vi xâm phạm quyền SHTT gây ra có thể khởi kiện ra Tòa án để yêu cầu bồi thường thiệt hại hoặc giải quyết tranh chấp bằng biện pháp DS

Kiểm soát BG

Đối với hàng hóa XNK bị xâm phạm, biện pháp KSBG do Hải quan thực hiện

ISO 9001:2008

Vấn đề thực thi quyền sở hữu trí tuệ tại biên giới của cơ quan hải quan

NỘI DUNG

Nhận thức chung về biện pháp biên giới

Thực thi quyền SHTT trong các Hiệp định TRIPS

Thực thi quyền SHTT trong Hiệp định CPTTP

Thực thi quyền SHTT của cơ quan Hải quan Việt Nam

1. Nhận thức chung về biện pháp kiểm soát biên giới

- Biện pháp biên giới là một cơ chế mà trong đó cơ quan hải quan được trao quyền để phát hiện và tạm giữ hàng hóa xuất, nhập khẩu bị nghi ngờ xâm phạm quyền SHTT tại biên giới.
- Là một công cụ hữu hiệu để bảo vệ quyền SHTT
- Biện pháp biên giới là biện pháp hành chính, cơ quan hải quan được trao quyền thực thi
- Xuất phát từ vị trí, vai trò, địa bàn hoạt động của HQ
- HQ dựa trên yêu cầu của chủ thể quyền để thực thi BPBG
- BPBG được quy định trong luật pháp quốc tế

Biện pháp BG trước khi có Hiệp định TRIPS

- ❖ Được quy định đầu tiên tại 2 công ước:
 - ✓ Công ước Paris về quyền SHCN (1883)
 - ✓ Công ước Bern về quyền tác giả (1886)
- ❖ Các điều khoản về biện pháp BG đơn giản, sơ lược
- ❖ Áp dụng đối với hàng hóa nhập khẩu
- ❖ Không áp đặt nghĩa vụ đối với các nước thành viên
- ❖ Không có khả năng thực thi trên thực tế
- ❖ Công ước Paris và Bern được coi là tiền thân cho việc ra đời của Hiệp định TRIPS

2. Biện pháp biên giới trong hiệp định TRIPS (1994)

- Biện pháp biên giới được quy định từ Điều 51-Điều 60, phần 3, Mục 4 của TRIPS.
- Mục tiêu chính: thiết lập thủ tục tạm dừng giải phóng hàng hóa nghi ngờ xâm phạm về nhãn hiệu và bản quyền.
- Quy định các tiêu chuẩn bảo hộ tối thiểu của biện pháp biên giới.
- Quy định mang tính chất định khung, khái quát.
- Áp đặt nghĩa vụ cho các nước thành viên.
- Giải quyết tranh chấp theo cơ chế của WTO.

Phạm vi bảo hộ trong Hiệp định TRIPS

- **Hàng hóa nhập khẩu** nghi ngờ bị xâm phạm SHTT
- Đối tượng bảo hộ là **nhãn hiệu và quyền tác giả**
- Hàng hóa với số lượng nhỏ, phi thương mại trong hành lý cá nhân hoặc hàng hóa gửi đi sẽ được loại trừ áp dụng
- Không áp đặt nghĩa vụ đối với hàng xuất khẩu, và hàng quá cảnh

Quy định trong Hiệp định TRIPS

- ❖ Quy định về thủ tục nộp đơn và xử lý đơn yêu cầu BPBG (không quy định rõ về thời gian trả lời đơn và thời hạn hiệu lực của đơn)
- ❖ Quy định về thời hạn tạm dừng thủ tục HQ (10 ngày)
- ❖ Quy định về thủ tục tạm đình chỉ thông quan hàng hóa
- ❖ Quy định về điều khoản đảm bảo (ngăn chặn lạm quyền)
- ❖ Quy định về quyền hành động mặc nhiên của HQ

3. Biện pháp biên giới trong Hiệp định CPTPP

- Hiệp định Đối tác Toàn diện và Tiến bộ xuyên Thái Bình Dương gọi tắt là Hiệp định CPTPP, là một hiệp định thương mại tự do (FTA) thế hệ mới, gồm 11 nước thành viên là:
- Hiệp định đã được ký kết ngày **08 tháng 3 năm 2018** tại thành phố San-ti-a-gô, Chi-lê, và chính thức có hiệu lực từ ngày **30 tháng 12 năm 2018** đối với nhóm 6 nước đầu tiên hoàn tất thủ tục phê chuẩn Hiệp định gồm Mê-hi-cô, Nhật Bản, Xinh-ga-po, Niu Di-lân, Ca-na-đa và Ô-xtrây-li-a.
- Hiệp định CPTPP giữ nguyên nội dung của Hiệp định TPP (gồm 30 chương và 9 phụ lục) nhưng cho phép các nước thành viên tạm hoãn 20 nhóm nghĩa vụ (11 nghĩa vụ SHTT) để bảo đảm sự cân bằng về quyền lợi và nghĩa vụ của các nước thành

Biện pháp biên giới trong CPTPP

- **Đối tượng:** hàng hóa nhập khẩu (không có lộ trình riêng cho Việt Nam), hàng hóa xuất khẩu (lộ trình thực hiện của Việt Nam là 3 năm), hàng hóa quá cảnh (lộ trình 2 năm) nghi ngờ có vi phạm.
- **Nhãn hiệu:**
 - CPTPP còn mở rộng ra cả âm thanh, và khuyến khích các nước bảo hộ cả mùi;
 - Đối với tất cả các đối tượng được bảo hộ, không bắt buộc phải “nhìn thấy được”.
 - Về việc phải bảo hộ nhãn hiệu thương mại dưới hình thức âm thanh, Việt Nam chỉ phải thực hiện nghĩa vụ này sau 3 năm kể từ ngày CPTPP có hiệu lực

4. Thực thi biện pháp biên giới tại HQ Việt Nam

- ❖ Căn cứ pháp lý
- ❖ Phạm vi và đối tượng quyền được bảo hộ
- ❖ Thẩm quyền của cơ quan hải quan
- ❖ Quy định về nộp đơn yêu cầu bảo hộ
- ❖ Quy trình và thủ tục thực thi biện pháp biên giới
- ❖ Xử lý đối với hàng hóa vi phạm SHTT

4.1. Căn cứ pháp lý

- ❖ Điều 216, 217, 218, 219 của Luật Sở hữu trí tuệ 2005
- ❖ Điều 1.29 của Luật SHTT sửa đổi, bổ sung 2009
- ❖ Điều 73 đến 76 Luật Hải quan 2014
- ❖ Nghị định 105/2006/NĐ-CP hướng dẫn thi hành một số điều về SHTT
- ❖ Thông tư 13/2015/TT-BTC quy định về kiểm tra, giám sát, tạm dừng thủ tục HQ đối với hàng hóa XK, NK có yêu cầu bảo vệ quyền SHTT.
- ❖ NĐ 99/2013/NĐ-CP, xử phạt hành chính trong lĩnh vực SHCN

4.2. Phạm vi và đối tượng quyền được bảo hộ biện pháp biên giới

- Rộng hơn so với HD TRIPS
- Tất cả các hàng hóa là đối tượng quyền SHTT nghi ngờ xâm phạm
- Hàng hóa xuất khẩu, nhập khẩu
- Không áp dụng đối với hàng hóa quá cảnh
- Không áp dụng đối với hàng hóa phi thương mại

4.3. Thẩm quyền của hải quan

- ✓ Tạm dừng làm thủ tục hải quan đối với hàng hóa bị nghi ngờ xâm phạm quyền sở hữu trí tuệ
- ✓ Kiểm tra, giám sát, kiểm soát HQ để phát hiện hàng hóa có dấu hiệu xâm phạm quyền SHTT
- ✓ Chủ động phát hiện, xử lý hàng hóa giả mạo quyền SHTT theo quy định tại khoản 4, Điều 126

4.4. Quy định về việc nộp đơn đề nghị

❖ Đối tượng nộp đơn:

1. Chủ sở hữu quyền và người được chủ sở hữu quyền ủy quyền cho việc nộp đơn.
2. Cá nhân, pháp nhân và chủ thể khác của Việt Nam, cá nhân nước ngoài thường trú tại VN được ủy quyền cho tổ chức dịch vụ đại diện sở hữu công nghiệp thực hiện việc nộp đơn.
3. Trường hợp pháp nhân nước ngoài có văn phòng đại diện tại VN, cá nhân và pháp nhân NN có cơ sở sx tại VN có thể ủy quyền cho vp đại diện, cơ sở sản xuất nộp đơn. Nếu cá nhân, pháp nhân ko thuộc các TH trên thì chỉ có thể ủy quyền cho tc DV đại diện SHCN

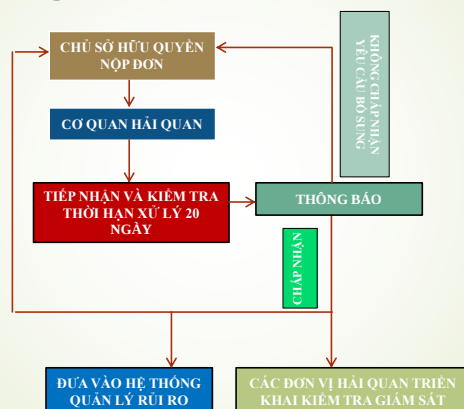
Nghĩa vụ của người nộp đơn

- Chứng minh mình là chủ thể quyền bằng tài liệu, chứng cứ
- Cung cấp đầy đủ thông tin để xác định hàng hóa bị nghi ngờ xâm phạm quyền SHTT
- Nộp đơn cho cơ quan HQ và nộp phí lệ phí theo quy định của pháp luật
- Người nộp đơn yêu cầu phải nộp khoản tiền đảm bảo bằng 20% giá trị lô hàng yêu cầu áp dụng tạm dừng thủ tục hải quan.
- Trong trường hợp không xác định được trị giá lô hàng thì người nộp đơn phải nộp ít nhất là 20 triệu đồng
- Bồi thường thiệt hại và thanh toán các chi phí ps cho người bị áp dụng biện pháp KS trong trường hợp HH ko xâm phạm QSHTT

Hồ sơ tài liệu kèm theo đơn

- ❖ Đơn yêu cầu Kiểm tra giám sát
- ❖ Giấy ủy quyền (TH ủy quyền)
- ❖ Văn bản xác nhận quyền SH đối tượng quyền SHTT
- ❖ Mô tả chi tiết hàng hóa xâm phạm quyền sở hữu trí tuệ, ảnh chụp, các đặc điểm phân biệt hàng thật với hàng xâm phạm quyền sở hữu trí tuệ.
- ❖ Danh sách những người XK, NK hợp pháp hàng hóa có yêu cầu giám sát; danh sách những người có khả năng XK, NK hàng hóa xâm phạm quyền sở hữu trí tuệ.

4.5. Quy trình tiếp nhận và xử lý đơn yêu cầu giám sát

Nội dung kiểm tra bộ hồ sơ đề nghị

- ❖ Tư cách pháp lý của người nộp đơn theo quy định của pháp luật;
- ❖ Kiểm tra sự phù hợp giữa nội dung đơn với các tài liệu gửi kèm; Kiểm tra thời hạn hiệu lực của các văn bằng bảo hộ quyền sở hữu trí tuệ
- ❖ Mẫu vật, hiện vật (hoặc ảnh chụp) phù hợp với nội dung quyền sở hữu trí tuệ có yêu cầu bảo hộ hoặc nội dung tố cáo hành vi vi phạm;
- ❖ Nội dung ủy quyền phù hợp với chức năng hoạt động của cơ quan hải quan và của người nộp đơn (trường hợp ủy quyền nộp đơn).

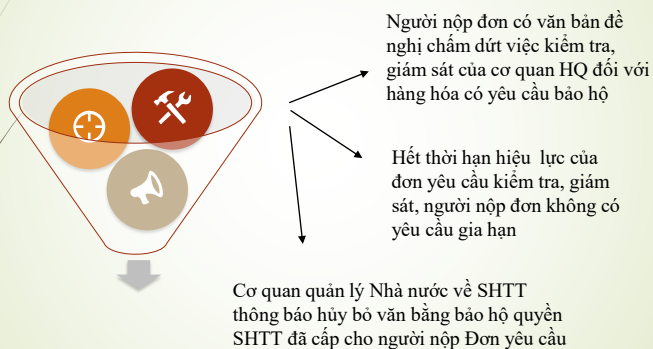
Từ chối chấp nhận đơn yêu cầu

- ❖ Đơn gửi không đúng cơ quan có thẩm quyền tiếp nhận;
- ❖ Cơ quan hải quan có cơ sở khẳng định người nộp đơn không đủ tư cách pháp lý nộp đơn theo quy định của pháp luật;
- ❖ Người nộp đơn không cung cấp đủ các tài liệu theo quy định tại khoản 2 Điều 74 Luật Hải quan;
- ❖ Trong thời gian thụ lý đơn, cơ quan hải quan nhận được văn bản của cơ quan quản lý Nhà nước về sở hữu trí tuệ thông báo về việc tranh chấp, khiếu nại về chủ thể quyền, khả năng bảo hộ, phạm vi bảo hộ quyền sở hữu trí tuệ.

Trường hợp chấp nhận đơn

- Cập nhật hệ thống dữ liệu về bảo vệ quyền SHTT và thông báo chấp nhận đơn tới Cục HQ tỉnh, Tp; Cục ĐTCBL để triển khai kiểm tra giám sát.
- Đơn vị nhận trên tiếp nhận thông báo và tra cứu dữ liệu trên hệ thống để tổ chức, triển khai thực hiện;
- Chi cục HQ căn cứ trên cơ sở dữ liệu và thông báo của TCHQ triển khai áp dụng các biện pháp kiểm tra, giám sát HQ đối với hàng hóa có dấu hiệu xâm phạm quyền SHTT.
- Thông báo chấp nhận đơn của chủ thể quyền trong thời hạn 20 ngày kể từ ngày tiếp nhận đầy đủ HS

Chấm dứt hiệu lực đơn yêu cầu giám sát

4.6. Quy trình xử lý tạm dừng thủ tục HQ

73

Quy định về việc nộp hồ sơ đề nghị tạm làm thủ tục hải quan

- Đơn đề nghị tạm dừng theo mẫu
- HS tài liệu kèm theo đơn giống như trường hợp nộp đơn đề nghị kiểm tra giám sát
- Chứng thư bảo lãnh của tổ chức tín dụng: 01 bản chính hoặc một khoản tiền đảm bảo bằng 20% trị giá lô hàng theo hợp đồng hoặc 20 triệu đồng trong trường hợp không xác định được trị giá

Các trường hợp từ chối nhận đơn

- ❖ Chi cục Hải quan không giải quyết thủ tục hải quan đối với lô hàng hóa xuất khẩu, nhập khẩu đề nghị tạm dừng làm thủ tục hải quan;
- ❖ Cơ quan hải quan có cơ sở khẳng định người nộp đơn không đủ tư cách pháp lý nộp đơn theo quy định của pháp luật;
- ❖ Người nộp đơn không cung cấp đủ các tài liệu theo quy định

Xử lý trong thời gian tạm dừng

- Yêu cầu chủ hàng, chủ thể quyền cung cấp tài liệu liên quan đến hàng hóa VP
- Trưng cầu giám định tại tổ chức chuyên môn nghiệp vụ hải quan hoặc tổ chức giám định khác
- Đề nghị các tổ chức, cá nhân lấy mẫu để giám định
- Tiến hành giám định bổ sung, giám định lại
- Phối hợp, trao đổi với cơ quan quản lý nhà nước trên địa bàn khi có phát sinh tranh chấp, khiếu nại...
- Báo cáo Cục HQ tỉnh, tp và Tổng cục HQ để chỉ đạo giải quyết kịp thời trong trường hợp lô hàng tạm dừng có giá trị lớn..

Xử lý sau khi tạm dừng thủ tục HQ

- ① Thụ lý vụ việc theo thủ tục hành chính khi đã khẳng định hàng hóa bị tạm dừng xâm phạm quyền SHTT.
- ② Tiếp tục thủ tục hải quan cho lô hàng theo quy định tại nếu không có vi phạm;
- ③ Thực hiện theo ý kiến của tòa án trong trường hợp người nộp đơn khởi kiện dân sự;
- ④ Bàn giao vụ việc để các cơ quan thực thi quyền sở hữu trí tuệ khác xử lý trong trường hợp xác định hành vi vi phạm không thuộc thẩm quyền xử lý của cơ quan hải quan.
- ⑤ Tạm dừng việc xử lý sau khi nhận được văn bản của cơ quan quản lý Nhà nước về SHTT thông báo về việc tranh chấp, khiếu nại về chủ thể quyền, khả năng bảo hộ, phạm vi bảo hộ quyền SHTT
- ⑥ Chuyển giao cho cơ quan có thẩm quyền để tiến hành điều tra, khởi tố theo quy định của pháp luật trong trường hợp xác định hành vi vi phạm có dấu hiệu tội phạm theo quy định tại Bộ luật Hình sự.

Tiếp tục làm thủ tục hải quan

- Chi cục Hải quan quyết định tạm dừng có trách nhiệm quyết định tiếp tục làm thủ tục hải quan cho lô hàng.
- Trong thời gian 10 ngày làm việc kể từ ngày hoàn thành thủ tục hải quan cho lô hàng bị tạm dừng, Chi cục Hải quan có trách nhiệm:
 - Thông báo cho chủ quyền sở hữu trí tuệ hoặc người được ủy quyền hợp pháp thực hiện thanh toán cho chủ hàng các chi phí phát sinh lưu kho, bãi, xếp dỡ, bảo quản hàng hóa cho chủ hàng do việc tạm dừng làm thủ tục hải quan không đúng gây ra.
 - Hoàn trả cho người yêu cầu tạm dừng làm thủ tục hải quan khoản tiền bảo đảm theo quy định tại khoản 6 Điều 76 Luật Hải quan.

Một số điểm lưu ý trong quy trình

- Thay đổi đơn vị tiếp nhận đơn yêu cầu kiểm tra giám sát
- Trường hợp chưa có đơn yêu cầu kiểm tra giám sát nhưng có yêu cầu tạm dừng TTHQ và nộp tiền đảm bảo thì HQ vẫn ra QĐ tạm dừng.
- Thời gian tạm dừng TTHQ tính từ ngày ra QĐ tạm dừng (khoản 2 Điều 10 TT13)
- Trường hợp tạm dừng khi không có đơn yêu cầu (hành động mặc nhiên):
 - Hàng hóa giả mạo SHTT (hàng giả nhãn hiệu, chỉ dẫn địa lý)
 - Hàng xâm phạm quyền SHTT trong các lĩnh vực là lương thực, thực phẩm, dược phẩm, mỹ phẩm, phân bón, thuốc thú y, vật liệu xây dựng

Thẩm quyền xử phạt của HQ

- ◆ Hải quan có quyền áp dụng các biện pháp xử phạt HC đối hàng hóa nhập khẩu vi phạm quyền SHTT
- ◆ Mức phạt tùy theo mức độ vi phạm có thể là cảnh cáo hoặc phạt tiền
- ◆ Phạt tiền từ 5 triệu đến 250 triệu
- ◆ Tịch thu tang vật, phương tiện vi phạm
- ◆ Áp dụng các biện pháp khắc phục hậu quả

Thách thức của việc thực thi quyền SHTT tại biên giới

- Hàng hóa xâm phạm quyền SHTT qua biên giới ngày càng tăng về số lượng và tính vi, phức tạp
- Hạn chế về số lượng đơn đăng yêu cầu giám sát.
- Nhận thức của DN đối với biện pháp KSBG hạn chế
- Sự phối hợp giữa chủ thể quyền và cơ quan HQ chưa tốt.
- Năng lực phân biệt hàng thật và hàng vi phạm của HQ còn hạn chế

Trân trọng
cảm ơn!

